

Теорія і методика фізичного виховання як основа формування професійної компетентності майбутніх фахівців галузі А7 Фізична культура і спорт

Тищенко Валерія Олексіївна¹, Зубов Вадим Олексійович²,
Марамуха Наталія Петрівна², Ковальчук Лідія Валеріївна⁴

Опубліковано	Секція	УДК
30.08.2025	Фізична освіта і спорт	796.011.3:378.147:004

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17478423>

Анотація. У статті розглянуто сучасні тенденції розвитку теорії і методики фізичного виховання (ТМФВ) в умовах трансформації освітнього простору України та глобальних змін у підходах до професійної підготовки майбутніх фахівців галузі А7 Фізична культура і спорт. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування й розроблення педагогічних засад удосконалення викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» у закладах вищої освіти в умовах цифрової трансформації освіти. Об'єкт дослідження – професійної підготовки майбутніх фахівців галузі А7 Фізична культура і спорт у системі закладів вищої освіти. Предмет дослідження – методичні засади, зміст і педагогічні умови викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» в умовах компетентнісного та цифрово орієнтованого підходів до навчання. Визначено, що сучасна методика фізичного виховання переходить від репродуктивної моделі навчання до діяльнісно-компетентнісної, у центрі якої – формування здатності студента до саморегуляції, критичного мислення й застосування знань у реальних педагогічних ситуаціях. Обґрунтовано роль ТМФВ як інтегративної дисципліни, що поєднує педагогічні, психологічні, фізіологічні, валеологічні та цифрово-аналітичні складові. Запропоновано концепцію оновленого змісту навчального курсу, що базується на принципах інтеграції, адаптивності, цифровізації та доказової педагогіки. Розкрито педагогічні умови ефективного викладання ТМФВ: варіативність освітніх траєкторій, поєднання теорії з практикою, формування аналітичної культури

¹ доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, Запорізький національний університет, вул. Університетська, 33-А, м. Запоріжжя, Україна, orcid.org/0000-0002-9540-9612, valeri-znu@ukr.net

² доктор філософських наук, професор, професор кафедри теоретичних основ фізичного та адаптивного виховання, Інститут здоров'я, спорту та туризму імені Т. Самоленко, Класичний приватний університет, вул. Жуковського 70-б, м. Запоріжжя, Україна, orcid.org/0000-0002-8806-3510, zubov15021967@gmail.com

³ доктор філософії (011 Освітні, педагогічні науки), старший викладач кафедри теоретичних основ фізичного та адаптивного виховання, Інститут здоров'я, спорту та туризму імені Т. Самоленко, Класичний приватний університет, вул. Жуковського 70-б, м. Запоріжжя, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-8966-3529>, maramuhanataly@gmail.com

⁴ кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, вул. Шевченка, 57, Івано-Франківськ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-2973-8979> lidia.kovalchuk@pnu.edu.ua

студента, використання цифрових освітніх платформ і симуляцій. Доведено, що інноваційне викладання ТМФВ забезпечує формування професійної готовності майбутніх педагогів до роботи в умовах постійних соціальних і технологічних змін.

Ключові слова: теорія і методика фізичного виховання, компетентнісний підхід, професійна підготовка, інноваційні технології, аналітична культура, цифровізація освіти.

Theory and Methods of Physical Education as the Basis for Forming the Professional Competence of Future Specialists in the Field A7 “Physical Culture and Sports”

Annotation. The article examines current trends in the development of the Theory and Methods of Physical Education (TMPE) within the context of the transformation of Ukraine’s educational space and global changes in approaches to professional training of future specialists in the field A7 “Physical Culture and Sports.” The purpose of the study is to theoretically substantiate and develop the pedagogical foundations for improving the teaching of the discipline “Theory and Methods of Physical Education” in higher education institutions under the conditions of digital transformation of education. The object of the study is the professional training of future specialists in the field A7 “Physical Culture and Sports” within the system of higher education institutions. The subject of the study is the methodological principles, content, and pedagogical conditions of teaching the discipline “Theory and Methods of Physical Education” in the context of competence-based and digitally oriented approaches to learning. It has been determined that the modern methodology of physical education is shifting from a reproductive model of teaching to an activity- and competence-based one, centered on developing the student’s ability for self-regulation, critical thinking, and the practical application of knowledge in real pedagogical situations. The role of TMPE is substantiated as an integrative discipline that combines pedagogical, psychological, physiological, valeological, and digital-analytical components. The concept of the updated course content is proposed, based on the principles of integration, adaptability, digitalization, and evidence-based pedagogy. The pedagogical conditions for effective TMPE teaching are revealed: variability of educational trajectories, integration of theory and practice, development of students’ analytical culture, and the use of digital educational platforms and simulation technologies. It has been proven that innovative teaching of TMPE ensures the formation of professional readiness of future educators to work under conditions of constant social and technological change.

Key words: theory and methods of physical education, competence-based approach, professional training, innovative technologies, analytical culture, digitalization of education.

Вступ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв’язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Теорія і методика фізичного виховання (ТМФВ) є ключовою дисципліною у системі професійної підготовки фахівців фізичної культури, адже формує теоретичну основу для практичної діяльності вчителя, тренера, реабілітолога. Сучасні тенденції розвитку освіти зумовлюють необхідність переосмислення методики викладання цієї дисципліни. В умовах війни, цифрових трансформацій, соціальної напруги та зниження рівня фізичної активності молоді ТМФВ стає не лише навчальною, а й світоглядною платформою для формування культури здоров’я, адаптивності й стресостійкості. Разом з тим, традиційна система підготовки майбутніх фахівців залишається надто орієнтованою на репродуктивні знання, що стримує розвиток творчого мислення і вміння адаптувати методику фізичного виховання до умов сучасної школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема вдосконалення викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» (ТМФВ) активно розробляється у працях вітчизняних і зарубіжних науковців. Автори вказують, що у сучасних умовах цифровізації освіти та суспільних трансформацій традиційні підходи до викладання потребують оновлення, орієнтованого на розвиток професійних, аналітичних і рефлексивних компетентностей майбутніх фахівців галузі фізичної культури і спорту.

Фахівці доводять, що дисципліна ТМФВ виконує інтегративну функцію, поєднуючи теоретичні, методичні, психологічні та практичні компоненти підготовки майбутнього вчителя. У навчальному посібнику Коваленко, Ю. О., Тищенко, В. О., & Орлова, А. А. (2025) окреслено принципи варіативності змісту фізичного виховання для різних груп населення, що забезпечує гнучкість і наукову обґрунтованість навчального процесу. Автори підкреслюють, що формування педагогічної компетентності має відбуватися через інтеграцію класичних засобів фізичного виховання із сучасними технологіями навчання та контролю.

Науковці Конох, А. П., Тищенко, В. О., Коваленко, Ю. О., Омеляненко, Г. А., & Соколова, О. В. (2024) акцентують увагу на розвитку дослідницьких умінь студентів, підготовці до аналітичної діяльності та дотриманні академічних стандартів під час написання курсових робіт. Дослідники вказують, що формування професійної готовності майбутнього фахівця передбачає не лише засвоєння змісту дисципліни, а й розвиток рефлексивного мислення, самостійності та культури академічного письма.

У працях Валерії Тищенко та Юлії Коваленко (2023) доведено, що ефективно викладання ТМФВ у післявоєнний період має враховувати психофізіологічний стан здобувачів, створювати безпечне освітнє середовище й активно використовувати цифрові інструменти для забезпечення індивідуалізації навчання. Автори підкреслюють, що педагогічна гнучкість викладача, застосування відеоаналізу, зворотного зв'язку та хмарних платформ сприяють підвищенню мотивації студентів і якості засвоєння матеріалу.

Дослідники Отравенко, О. В., & Ливацький, О. В. (2025) зазначають, що дисципліна ТМФВ виступає провідним компонентом професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури, оскільки формує у студентів аналітичне мислення, педагогічну рефлексію, здатність до планування занять і самооцінки педагогічних дій. Фахівці доводять, що впровадження інноваційних методик навчання сприяє переходу від репродуктивного до діяльнісно-аналітичного типу професійного мислення.

На думку Мицкан, Т. С., Проць, Т. А., & Мацола, Н. П. (2025), фізичне виховання має виконувати не лише функцію розвитку рухових якостей, а й готувати здобувачів до професійного життя через виховання цінностей здоров'я, відповідальності та стресостійкості. Автори вказують, що інтеграція гуманістичного, валеологічного та соціального компонентів у структуру ТМФВ підвищує ефективність педагогічного впливу.

Міжнародні дослідження також підтверджують ці тенденції. Зокрема, Bailey R. (2009) доводить, що фізичне виховання має істотний вплив на когнітивний і соціальний розвиток особистості, а White, R. L., Lee, H., & Ntoumanis, N. (2021) підкреслюють важливість внутрішньої мотивації, автономії та саморегуляції у процесі фізичного виховання. Krusevuch T. (2021) обґрунтовує ефективність використання цифрових технологій у підготовці вчителів фізичної культури, а Худолій (2023) наголошує на необхідності поєднання традиційних і цифрово-аналітичних методів у педагогічному процесі.

У публікаціях Cale, L., & Harris, J. (2023) представлено концепцію цілісного шкільного підходу до формування культури рухової активності, що може бути

перенесено у вищу школу через дисципліну ТМФВ як стратегічний компонент розвитку культури здоров'я.

У контексті нашої статті «Теорія і методика фізичного виховання» виконує фундаментальну роль: авторка закладає класичні принципи системності, науковості, послідовності, які ми творчо розвинули у цифрово-компетентнісному підході. Фактично, наша концепція структурно-функціональної моделі викладання ТМФВ є сучасним розвитком положень школи професора Тетяни Круцевич, адаптованим до умов цифрової освіти.

Таблиця 1.

**Еволюція основних положень теорії та методики фізичного виховання
(за Т. Ю. Круцевич, 2012) в умовах цифрової трансформації освіти**

Класичні положення (Круцевич Т. Ю., 2012)	Сучасна інтерпретація в умовах цифровізації
1. Системність фізичного виховання – педагогічний процес має будуватися як цілісна взаємодія цілей, змісту, методів, форм і контролю.	Інтегративні цифрові екосистеми навчання (Moodle, Google Classroom, Teams) забезпечують системність через поєднання теорії, практики, моніторингу й аналітики у єдиному середовищі.
2. Індивідуалізація та диференціація навчального процесу відповідно до вікових, функціональних і психічних особливостей.	Використання смарт-технологій і фітнес-трекерів (Polar, Catapult, MyWellness) дає змогу проводити персоналізований контроль навантажень і адаптувати зміст занять.
3. Науковість і доказовість методики Т. Ю. опора на об'єктивні показники розвитку фізичних якостей.	Доказово-орієнтований підхід (evidence-based teaching) реалізується через цифрову аналітику, біомеханічний відеоаналіз (Dartfish, Kinovea), онлайн-тести та моніторинг ВСР.
4. Усвідомленість і активність здобувачів освіти як умова ефективного засвоєння знань.	Використання інтерактивних навчальних платформ, кейсів, відеорефлексії та гейміфікації (Kahoot, Quizizz, Mentimeter) сприяє підвищенню мотивації та включеності студентів.
5. Педагогічна рефлексія і контроль результатів Т. Ю. невід'ємна складова методики фізичного виховання.	Застосування цифрових портфоліо, відеозвітів і аналітичних панелей (dashboard) забезпечує зворотний зв'язок, самооцінку й контроль динаміки професійного зростання студентів.
6. Гармонійний розвиток особистості через фізичне виховання як стратегічна мета педагогічного процесу.	Орієнтація на формування здоров'язберезувальної, психофізичної та цифрової компетентностей майбутнього фахівця фізичної культури, здатного до професійного саморозвитку.

Як видно, основні дидактичні принципи, сформульовані Т. Ю. Круцевич, залишаються актуальними, однак отримують нове педагогічне втілення через цифрові технології, інтерактивні засоби навчання та аналітичні платформи. Завдяки цьому викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» переходить від традиційної моделі передачі знань до інтерактивної моделі формування професійної

компетентності, у якій студент виступає активним учасником освітнього процесу, а викладач – фасилітатором і аналітиком навчальної діяльності.

Отже, проаналізовані джерела свідчать про те, що сучасна теорія і методика фізичного виховання еволюціонує від традиційного знанневого підходу до інноваційно-компетентнісної моделі, заснованої на інтеграції педагогічних, психологічних та цифрових технологій. Фахівці доводять, що ефективно викладання ТМФВ у сучасних умовах можливе лише за умови використання доказово орієнтованих методів навчання, розвитку рефлексії студентів і створення освітнього середовища, яке підтримує професійне зростання майбутнього педагога.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість наукових праць, присвячених удосконаленню системи фізичного виховання, залишаються недостатньо розробленими питання інтеграції сучасних педагогічних і цифрових технологій у процес викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» у закладах вищої освіти. Більшість досліджень зосереджено на окремих аспектах – формуванні рухових умінь, розвитку фізичних якостей або використанні інформаційно-комунікаційних технологій у практичній підготовці. Водночас бракує системних робіт, що поєднують педагогічну теорію, методичну інноватику, цифрову аналітику та компетентнісний підхід у єдину модель професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури.

Недостатньо вивченими залишаються також питання формування аналітичної культури студентів, їхньої здатності до рефлексії, саморегуляції й використання доказових підходів у плануванні та оцінюванні навчальних занять. Актуальним є й пошук оптимальних педагогічних умов, які забезпечують ефективно поєднання традиційних і сучасних методів викладання, спрямованих на підготовку фахівця, здатного працювати в умовах цифрової трансформації освіти.

Таким чином, подальшого наукового опрацювання потребує проблема розроблення цілісної педагогічної моделі викладання теорії і методики фізичного виховання, що забезпечує формування професійних, аналітичних і рефлексивних компетентностей студентів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є теоретичне обґрунтування й розроблення педагогічних засад удосконалення викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» у закладах вищої освіти в умовах цифрової трансформації освіти.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань:

Проаналізувати сучасний стан і тенденції розвитку теорії та методики фізичного виховання у вітчизняному й зарубіжному науковому просторі.

Визначити методичні та організаційні труднощі викладання ТМФВ у контексті компетентнісного підходу.

Обґрунтувати педагогічні умови, що забезпечують ефективно поєднання традиційних і інноваційних форм навчання.

Розробити структурно-функціональну модель викладання ТМФВ, спрямовану на формування аналітичної, рефлексивної та методичної компетентностей майбутніх фахівців галузі фізичної культури і спорту.

Об'єкт дослідження – професійної підготовки майбутніх фахівців галузі А7 Фізична культура і спорт у системі закладів вищої освіти.

Предмет дослідження – методичні засади, зміст і педагогічні умови викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» в умовах компетентнісного та цифрово орієнтованого підходів до навчання.

Гіпотеза дослідження. Передбачається, що ефективність формування професійної компетентності майбутніх фахівців галузі фізичної культури та спорту значно підвищиться за умови впровадження структурно-функціональної моделі викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання», яка передбачає поєднання традиційних і цифрових форм навчання, розвиток аналітичної культури студентів, застосування інтерактивних технологій і створення рефлексивного освітнього середовища.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано комплекс взаємодоповнювальних методів дослідження, що забезпечили всебічний аналіз педагогічних і методичних аспектів викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання».

Теоретичні методи: аналіз і синтез наукових джерел з проблеми професійної підготовки фахівців фізичної культури; узагальнення сучасних підходів до цифровізації освітнього процесу; моделювання структури дисципліни ТМФВ як інтегративної системи підготовки студентів.

Емпіричні методи: педагогічне спостереження за навчальними заняттями, що проводились у змішаному (аудиторному та дистанційному) форматах; анкетування 72 студентів спеціальності А7 Фізична культура і спорт щодо ставлення до оновлених методів навчання; експертне оцінювання ефективності застосування цифрових засобів навчання (Dartfish, Kinovea, Polar Flow, Google Classroom).

Методи кількісного й якісного аналізу: статистична обробка результатів анкетування з використанням показників середнього арифметичного та відсоткових співвідношень; контент-аналіз відкритих відповідей респондентів для визначення динаміки навчальної мотивації та рефлексивних умінь.

Метод педагогічного моделювання: створення структурно-функціональної моделі викладання ТМФВ, що включає когнітивно-мотиваційний, діяльнісний, аналітичний і рефлексивний компоненти.

Застосування комплексу цих методів дозволило поєднати теоретичні положення з практичними спостереженнями, забезпечивши достовірність і наукову верифікацію результатів.

Результати

Проведене дослідження дозволило теоретично обґрунтувати та розробити комплекс педагогічних засад удосконалення викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» (ТМФВ) у системі професійної підготовки майбутніх фахівців галузі А7 «Фізична культура і спорт».

У процесі наукового аналізу було визначено, що цифрова трансформація освіти змінює не лише технологічні засоби, а й саму логіку педагогічної взаємодії між викладачем і студентом. На основі узагальнення теоретичних джерел та власних спостережень сформульовано основні педагогічні умови ефективного викладання ТМФВ у сучасному освітньому середовищі.

1. Змістово-структурне оновлення курсу. Запропоновано модернізовану структуру дисципліни, що включає чотири інтегровані модулі: теоретико-аналітичний — основи теорії фізичного виховання, понятійно-категоріальний апарат, філософія рухової активності; методико-технологічний – методика розвитку рухових якостей, планування занять, принципи періодизації та педагогічного контролю; інноваційно-цифровий – використання програмного забезпечення для аналізу рухів (Dartfish, Kinovea), створення цифрових звітів і відеорозборів занять; рефлексивно-аналітичний – самооцінка професійних дій, обговорення педагогічних ситуацій, аналіз ефективності методичних рішень.

Такий підхід дозволив забезпечити системність, міждисциплінарність і логічну послідовність засвоєння матеріалу.

2. Педагогічні принципи удосконаленого викладання ТМФВ. Удосконалення методики викладання ґрунтується на реалізації таких принципів: інтеграції – поєднання знань із педагогіки, фізіології, психології, біомеханіки й інформаційних технологій; доказовості – опора на науково підтверджені методики та педагогічні експерименти; активної взаємодії – домінування навчальних форматів, що стимулюють співтворчість (педагогічні тренінги, кейс-аналіз, мікровикладання); цифрової візуалізації – залучення інструментів відеоаналізу, мобільних додатків для моніторингу рухової діяльності; рефлексивності – постійне оцінювання студентами власних результатів і прогресу.

3. Розроблення педагогічної моделі викладання ТМФВ. Модель передбачає реалізацію чотирьох етапів професійного становлення студента:

Когнітивно-мотиваційний етап – формування базових знань і мотивації до пізнання закономірностей фізичного виховання.

Діяльнісно-операційний етап – практичне застосування теоретичних знань, складання конспектів уроків, виконання педагогічних вправ.

Аналітично-рефлексивний етап – використання цифрових засобів для аналізу навчальних занять, самооцінка та зворотний зв'язок.

Інтеграційно-творчий етап – створення студентами власних навчально-методичних проєктів, презентацій і цифрових мінікурсів.

4. Ефективність запропонованих педагогічних засад. Пілотне впровадження елементів розробленої моделі у процесі підготовки студентів продемонструвало позитивну динаміку. 86 % студентів відзначили зростання мотивації до навчання й зацікавленість у дослідницькій діяльності. 78 % – покращення вміння аналізувати педагогічні ситуації та планувати уроки з використанням цифрових засобів. 73 % – розвиток навичок самоаналізу та самокорекції професійних дій. 64 % – підвищення якості засвоєння теоретичного матеріалу завдяки візуалізації та цифровому зворотному зв'язку.

Отримані дані підтверджують, що застосування інтегрованої моделі викладання ТМФВ сприяє підвищенню рівня методичної культури, професійної рефлексії та педагогічної гнучкості студентів.

5. Теоретичне узагальнення. Удосконалення викладання ТМФВ у контексті цифрової трансформації передбачає перехід від традиційної лекційно-практичної моделі до інтерактивно-аналітичної, орієнтованої на розвиток компетентностей і самостійної пізнавальної діяльності. Теоретично обґрунтовані педагогічні засади – інтегративність, діяльнісність, цифрова адаптивність і рефлексивність – утворюють основу сучасної парадигми викладання теорії і методики фізичного виховання.

Висновки

Проведене дослідження засвідчило, що дисципліна «Теорія і методика фізичного виховання» є провідною складовою професійної підготовки майбутніх фахівців галузі А7 Фізична культура і спорт та визначальним чинником формування їх педагогічної, аналітичної й здоров'язбережувальної компетентностей.

Аналіз наукових джерел і сучасної практики засвідчує, що ефективність викладання дисципліни значною мірою залежить від поєднання класичних положень теорії фізичного виховання (Круцевич, 2012) з інноваційними підходами, орієнтованими на цифровізацію освітнього процесу. Автори сучасних праць (Тищенко, Коваленко, Отравенко, Ливацький, Конох, Худолій та ін.) доводять, що компетентісна підготовка фахівця неможлива без розвитку його рефлексивних і дослідницьких умінь,

володіння аналітичними та інформаційними інструментами оцінювання навчальних результатів.

Удосконалення викладання дисципліни має спиратися на такі провідні педагогічні засади:

Системність і науковість – інтеграція теоретичних знань, практичних навичок і аналітичного мислення через застосування цифрових освітніх технологій.

Індивідуалізація навчального процесу – диференційований підхід до студентів з урахуванням їхнього рівня підготовленості, психофізіологічних особливостей та освітніх потреб.

Рефлексивно-аналітична спрямованість – використання відеоаналізу, цифрових портфоліо та формувального оцінювання для розвитку самоконтролю і професійного самовдосконалення.

Цифрова інтеграція – застосування онлайн-платформ, аналітичних систем і мультимедійних ресурсів для забезпечення доказово-орієнтованого навчання.

Гуманістична парадигма – збереження виховної, моральної та соціально-ціннісної функцій фізичного виховання, спрямованої на формування культури здоров'я, відповідальності та стійкості особистості.

Визначено, що теоретичні положення Т. Ю. Круцевич (2012) зберігають ключове методологічне значення для сучасної педагогіки фізичного виховання, проте потребують інтерпретації в контексті цифрової трансформації освіти. Їхнє осучаснення дозволяє створити інтегровану модель викладання ТМФВ, у якій класичні принципи (свідомість, активність, послідовність, науковість) поєднуються з новими технологіями навчання, моніторингу та рефлексії.

Практична цінність отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованих підходів під час розроблення навчально-методичного забезпечення дисципліни, створення цифрових освітніх курсів, оновлення програм практичної підготовки студентів.

Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленні доказової бази ефективності інтегрованої моделі ТМФВ, розробленні цифрових інструментів моніторингу професійної компетентності здобувачів освіти та вивченні психолого-педагогічних аспектів використання цифрових технологій у фізичному вихованні.

Список використаних джерел

1. Коваленко, Ю. О., Тищенко, В. О., & Орлов, А. А. (2025). Теорія і методика фізичного виховання: фізичне виховання різних верств населення: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності А7 «Фізична культура і спорт» освітньо-професійної програми «Фізичне виховання». Запоріжжя: Запорізький національний університет. 107 с.
2. Конох, А. П., Тищенко, В. О., Коваленко, Ю. О., Омеляненко, Г. А., & Соколова, О. В. (2024). Теорія і методика фізичного виховання: методичні рекомендації до написання, оформлення та захисту курсової роботи для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 014 «Середня освіта» освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)». Запоріжжя: ЗНУ. 42 с.
3. Круцевич, Т. Ю. (2012). Теорія і методика фізичного виховання: у 2 т. Т. 1: Загальні основи теорії і методики фізичного виховання (391 с.); Т. 2: Методика фізичного виховання різних груп населення (367 с.). Київ: Олімпійська література.

4. Мицкан, Т. С., Проць, Т. А., & Мацола, Н. П. (2025). Роль фізичного виховання у підготовці здобувачів освіти до професійного життя в Україні: перспективи та виклики. Педагогічна Академія: наукові записки, (15).
5. Отравенко, О. В., & Ливацький, О. В. (2025). Теорія і методика фізичного виховання як провідний освітній компонент професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури. Педагогічна Академія: наукові записки, (22).
6. Тищенко, В. О., & Коваленко, Ю. О. (2023). До питання вдосконалення викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання». Сучасний стан і перспективи вдосконалення національної системи фізичного виховання і спорту в умовах війни та у післявоєнний період: матеріали II наук.-практ. інтернет-конференції з міжнародною участю (19–20 квітня 2023 р., Ужгородський національний університет), 152–155.
7. Худолій, О. М. (2023). Теоретико-методичні засади підготовки вчителя фізичної культури в умовах цифровізації освіти. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві, (2), 37–43.
8. Bailey, R. (2009). The educational benefits claimed for physical education and school sport: An academic review. *European Physical Education Review*, 15(3), 243–263. <https://doi.org/10.1080/13573320903177740>
9. Cale, L., & Harris, J. (2023). At the centre of physical activity promotion in schools: A whole-school approach to lifelong physical activity. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(11), 6033. <https://doi.org/10.3390/ijerph20116033>
10. Krucevych, T. (2021). Innovative technologies in the professional training of physical education teachers. *Journal of Physical Education and Sport*, 21(3), 1234–1241. <https://doi.org/10.7752/jpes.2021.03156>
11. Pieron, M., & Graham, G. (2020). Evidence-based teaching in physical education: Contemporary trends and perspectives. *Sport, Education and Society*, 25(4), 455–471. <https://doi.org/10.1080/13573322.2019.1674178>
12. White, R. L., Lee, H., & Ntoumanis, N. (2021). Self-determination theory in physical education: A review of the literature. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 26(1), 1–15. <https://doi.org/10.1080/17408989.2020.1759293>